

**Oameni pentru IDEI, idei pentru OAMENI**

**Planul National de Cercetare-Dezvoltare si Inovare  
PN II**

**Programul “IDEI”**

**Pachet de informatii**



2008

## **CUPRINS**

<b>1. INTRODUCERE</b>	<b>3</b>
<b>2. PRINCIPIILE GENERALE ALE CONSTRUCTIEI PN II</b>	<b>4</b>
<b>3. PROGRAMELE PN II</b>	<b>7</b>
<b>4. PREZENTAREA PROGRAMULUI “IDEI”</b>	<b>9</b>
<b>5. PROCEDURA GENERALA DE EVALUARE</b>	<b>14</b>
<b>6. TIPURI DE PROIECTE FINANTATE PRIN PROGRAMUL „IDEI”</b>	<b>16</b>
<b>6.1 Proiecte de cercetare exploratorie</b>	<b>16</b>
<b>6.2 Proiecte complexe de cercetare exploratorie</b>	<b>21</b>
<b>6.3 Workshop-uri exploratorii</b>	<b>28</b>
<b>7. MODUL DE PREZENTARE A PROPUNERILOR DE PROIECTE</b>	<b>31</b>
<b>8. GLOSSAR DE TERMENI</b>	<b>31</b>
<b>9. PACHETUL DE INFORMATII – ANEXE</b>	<b>34</b>

## 1. INTRODUCERE

Planul National de Cercetare, Dezvoltare si Inovare pentru perioada 2007- 2013, numit in continuare PN II, reprezinta principalul instrument prin care Autoritatea Nationala pentru Cercetare Stiintifica (ANCS) implementeaza Strategia Nationala pentru Cercetare-Dezvoltare-Inovare (CDI). In conceperea PN II, s-a avut in vedere *rolul sistemului national de cercetare-dezvoltare-inovare*, care este acela de ***a dezvolta stiinta si tehnologia pentru cresterea competitivitatii economice, imbunatatirea calitatii sociale si sporirea cunoasterii cu potential de valorificare si largire a orizontului de actiune.***

Prin PN II se urmareste atingerea celor trei ***obiective strategice ale sistemului national de CDI si anume:***

***1. Crearea de cunoastere***, respectiv obtinerea unor rezultate stiintifice si tehnologice de varf, competitive pe plan global, in scopul cresterii vizibilitatii internationale a cercetarii romanesti si a transferarii ulterioare a rezultatelor in practica socio-economica.

***2. Cresterea competitivitatii economiei romanesti*** prin inovare, cu impact la nivelul agentilor economici si transferul cunostintelor in practica economica.

***3. Cresterea calitatii sociale***, respectiv gasirea de solutii tehnice si stiintifice care sustin dezvoltarea sociala si imbunatatesc conditia umana a acesteia.

Urmarirea acestor trei obiective generale se va realiza in cadrul unei viziuni pe termen lung privind sistemul national de CDI si rolul acestuia in societate. Astfel, sistemul CDI va putea sa devina motorul dezvoltarii mediului cunoasterii din Romania, fiind capabil sa sustina performanta prin inovare in toate domeniile care contribuie la asigurarea bunastarii cetatenilor si totodata sa atinga excelenta stiintifica recunoscuta pe plan international.

Pentru a raspunde acestei provocari, ***sistemul CDI va fi caracterizat prin deschidere, in primul rand catre firmele romanesti, apoi catre mediul stiintific international, nevoile societatii si sistemul educational.***

## **2. PRINCIPIILE GENERALE ALE CONSTRUCTIEI PN II**

In alcatuirea PN II s-a tinut seama atat de rezultatele obtinute in urma analizei starii actuale a economiei nationale si a sistemului de cercetare, dezvoltare si inovare, de obiectivele strategice formulate prin Cadrul Strategic National de Referinta pentru perioada 2007 – 2013, de conditiile internationale, cat si de perspectiva integrarii Romaniei in Uniunea Europeana. De asemenea, s-a avut in vedere experienta acumulata in organizarea si desfasurarea activitatii de CDI ca urmare a derularii Planului National de CDI in perioada 1999 – 2006, a Programului de granturi pentru cercetarea stiintifica in perioada 1995 – 2006, a Programului Cercetare de Excelenta (CEEX) in perioada 2005 – 2006, precum si de rezultatele obtinute din consultarea larga a comunitatii stiintifice din tara si din strainatate, realizata in perioada 2005 – 2006, in cadrul primului exercitiu national de foresight de mare anvergura in stiinta si tehnologie.

PN II are la baza urmatoarele principii:

**I. Transformarea cheltuielilor publice de CDI in investitii pentru CDI.** Aceasta presupune:

1. Corelarea obiectivelor referitoare la strategie-programe-instrumente, inclusiv la nivelul indicatorilor de monitorizare.
2. Alocarea si realocarea resurselor pe programe se realizeaza in cadrul unui model investitional, care vizeaza evaluare ex-ante, monitorizare, evaluare ex-post si corectii pe parcursul derularii PN II. Aplicarea modelului investitional este de competenta ANCS, iar metodologiile specifice se aproba prin Decizie a Presedintelui ANCS.
3. In evaluarea managementului institutiilor care implementeaza programe si proiecte vor fi urmarite ca elemente cheie in succesul acestora profesionalismul si transparenta.
4. Simplificarea procedurilor de finantare si decontare a activitatilor in cadrul proiectelor.
5. Evaluarea programelor PN II se face la fiecare doi ani ca parte a evaluarii implementarii sale. Evaluarea implementarii PN II se realizeaza de preferinta international, raportul de evaluare facandu-se public.
6. Alocarea fondurilor prin PN II se realizeaza pe baza de competitie. Criteriile specifice de evaluare a proiectelor se precizeaza in pachetele de informatii ale programelor si se aproba prin decizia presedintelui ANCS.

## **II. Focalizarea investitiei publice in CDI, ceea ce presupune:**

7. Alocarea de resurse publice pentru proiectele de CDI are ca destinatii:

- domeniile ce ating frontiera cunoasterii, in care Romania are resurse si rezultate sau trebuie sa sustina prioritatile cercetarii aplicative;
- prioritatile CDI rezultate in urma exercitiului national de foresight;
- sustinerea inovarii.

8. Sustenabilitatea dezvoltarii sistemului CDI va fi asigurata prin investitia in dezvoltarea resurselor umane, dezvoltarea infrastructurii de cercetare si cresterea gradului de deschidere internationala.

## **III. Antrenarea sectorului privat**

9. Se va consulta permanent sectorul economic pentru determinarea nevoilor sale de dezvoltare.

10. Investitia publica in CDI va stimula interesul sectorului economic fata de activitatea de CDI, participarea acestuia in parteneriate cu entitatile publice, cu consecinte asupra cresterii investitiei private in CDI.

11. Va fi sustinuta dezvoltarea infrastructurii si serviciilor de transfer tehnologic pentru o mai buna valorificare a rezultatelor CDI in mediul economic, cu protejarea proprietatii intelectuale.

## **IV. Accesul largit si evaluarea corecta**

12. Accesul la finantare prin Planul National II se realizeaza in mod nediscriminatoriu, prin competitie.

13. Se deschide accesul cercetatorilor din strainatate pentru participarea in proiectele nationale.

14. Se asigura accesul larg al firmelor inovative la finantare pentru proiecte CDI, in special a celor in colaborare cu cercetarea universitara si cea din instituturile de cercetare.

15. Se simplifica procedurile legate de competitii.

16. Se asigura monitorizarea continua a proiectelor, rapoartele finale facandu-se publice. Nerealizarile care exced riscurile acceptate prin contractele de cercetare intra in sfera de responsabilitate a echipei de proiect.

**V. Aspectele regionale ale PN II sunt complementare instrumentelor ce utilizeaza fondurile structurale pentru CDI.**

17. Abordarea dimensiunii regionale a obiectivelor CDI a avut in vedere complementaritatea cu fondurile structurale, focalizandu-se pe incurajarea identificarii cererii de CDI, stimularea dezvoltarii resurselor umane si a capacitatilor de cercetare precum si promovarea colaborarii la nivel regional.

DDDEE

### 3. PROGRAMELE PN II

În stabilirea programelor din cadrul PN II s-a avut în vedere faptul că trebuie întreprinse cu prioritate acțiuni concrete pentru creșterea numărului de cercetători, îmbunătățirea performanțelor acestora și creșterea atractivității carierei în cercetare. În acest sens a fost creat programul **Resurse umane**.

Pentru a permite cercetătorilor să lucreze utilizând aparatură performantă, să beneficieze de un management adecvat și să mențină o relație permanentă cu nevoile socio-economice, a fost creat programul **Capacități**.

Având în vedere importanța cercetării fundamentale în dezvoltarea cunoașterii și faptul că ea asigură o bază solidă cercetării aplicative și dezvoltării tehnologice, atât prin idei, cât și prin capacitatea de formare a personalului cu calificare înaltă necesar acestor activități, în Plan a fost introdus programul numit **Idei**. Pentru acest program nu sunt stabilite domenii prioritare, accentul fiind pus pe excelență și vizibilitate internațională, pe cercetarea la frontiera cunoașterii, pe interdisciplinaritate și cercetări complexe în domenii de frontieră și participarea în rețele internaționale de cercetare de excelență. Prin cel de-al patrulea program numit **Parteneriate în domeniile prioritare**, care este cel mai amplu program al Planului, s-a avut în vedere crearea condițiilor pentru o mai bună colaborare între diferitele entități de CDI, agenți economici și/sau unități ale administrației publice, pentru a oferi soluții la probleme identificate în cadrul direcțiilor de cercetare rezultate în urma consultării largi efectuate în cadrul exercitiului de foresight desfășurat în perioada septembrie 2005 – mai 2006. Majoritatea priorităților investiției publice în cercetare-dezvoltare sunt de interes și pentru cercetarea fundamentală. Investiția publică are în vedere dezvoltarea cunoașterii motivată de nevoile socio-economice strategice, iar cercetarea este evaluată referitor la capacitatea sa inovativă.

Având în vedere importanța finalizării cercetărilor prin rezultate practice, legate de dezvoltările tehnice și tehnologice, în Plan a fost introdus programul **Inovare**. Acesta va susține proiecte de cercetare pre-competitivă și competitivă precum și de dezvoltare a infrastructurii de inovare.

Programul **Sustinerea performantei institutionale** stabileste mecanisme de finantare institutionala prin competitie, care sa permita entitatilor de cercetare performante, publice sau nonprofit, sa-si implementeze strategiile proprii de dezvoltare in acord cu Strategia Nationala pentru CDI. Evaluarea performantelor institutionale se face cu participare internationala, la intervale de 3-5 ani. Acest program va asigura concentrarea resurselor si dezvoltarea institutionala necesare obtinerii unor performante internationale.

Instructiunile specifice programelor si detaliile de implementare se aproba prin Decizie a Presedintelui ANCS.

DETEL

#### 4. PREZENTAREA PROGRAMULUI “IDEI”

##### 4.1 Scopul si obiectivele programului

**Scop:** *Obtinerea unor rezultate stiintifice si tehnologice de varf, comparabile cu cele de nivel european, reflectate prin cresterea vizibilitatii si recunoasterea internationala a cercetarii romanesti.*

##### **Obiective derivate:**

**OD1.** *Imbunatatirea continua a performantelor vizibile pe plan international in domeniile in care Romania are potential de cercetare si in care au fost obtinute rezultate comparabile cu cele ale tarilor UE.*

**OD2.** *Dezvoltarea domeniilor in care Romania are interes sa desfasoare activitati de cercetare stiintifica cu reale contributii la cresterea calitatii cunoasterii, la dezvoltarea tehnica si tehnologica si la imbunatatirea calitatii vietii.*

##### **Directii de actiune:**

**DA1.** *Sustinerea cercetarii stiintifice fundamentale, de frontiera si exploratorie.*

**DA2.** *Organizarea de „workshopuri exploratorii” destinate identificarii niselor de cunoastere neexplorate.*

**DA3.** *Lansarea de apeluri pentru colaborari internationale pe proiecte de cercetare fundamentala, de frontiera si exploratorie.*

In tabelul 1 sunt prezentate domeniile de cercetare fundamentala cu potential din Romania. Concentrand investitia in aceste zone, programul sustine si domeniile noi, in care grupuri de cercetare din Romania au colaborari internationale.

**TABEL 1**

##### **Domeniile de cercetare fundamentala cu potential din Romania**

	<b>Domeniu</b>	<b>Subdomeniu</b>
1	Biologie, genetica si medicina	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Investigarea moleculara a virusurilor si a bacteriilor cu impact major asupra sanatatii</li><li>2. Mecanisme moleculare de imunogenetica si histocompatibilitate in transplanturi de organe solide si celule stem</li><li>3. Bolile majore ale populatiei: boli cardiovasculare, cancer, diabet, obezitate, boli degenerative; cercetare fundamentala si clinica</li><li>4. Biodiversitate si biotehnologie</li></ol>

		<ol style="list-style-type: none"> <li>5. Genetica si fiziologia rezistentei organismelor la stres biotic si abiotic</li> <li>6. Genomica, transcriptomica, proteomica si metabolomica in procese biologice si patologice</li> </ol>
2	Chimie, mediu si stiinta materialelor	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Stiinta nanosubstantelor, nanomaterialelor si aplicatii in nanotehnologii</li> <li>2. Chimia alimentelor, calitatea si securitatea alimentara</li> <li>3. Medicamente, cosmetice, coloranti</li> <li>4. Biomateriale si biocompozite</li> <li>5. Calitatea si securitatea mediului, geochimia proceselor litosferice</li> <li>6. Procese poluante, cataliza, catalizatori si tehnici de depoluare</li> <li>7. Detectia si identificarea materialelor periculoase; senzori cu rezolutie ridicata</li> <li>8. Tehnologii de reducere si eliminare a contaminarii cu agenti CBRN, mijloace explozive si metale grele</li> </ol>
3	Matematica	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Logica combinatorica, informatica teoretica, algebra comutativa si necomutativa, categorii, teoria numerelor, reprezentari de grupuri si algebre</li> <li>2. Geometrie si topologie algebrica si diferentia, geometrie complexa</li> <li>3. Functii reale si complexe, masura si integrale, potential, analiza functionala si operatori, analiza numerica</li> <li>4. Ecuatii diferentiale cu derivate partiale, control si optimizare, analiza neliniara</li> <li>5. Modele matematice ale mecanicii, termodinamicii, astronomiei si teoria sistemelor de particule si campuri; biomatematica</li> <li>6. Probabilitati, procese stocastice, statistica matematica, cercetari operationale si matematici in economie</li> </ol>
4	Fizica si fizica tehnologica	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Fizica nucleului atomic, materie hadronica si astrofizica nucleara</li> <li>2. Procese atomice, moleculare si biomoleculare, izotopi stabili si radioactivi</li> <li>3. Fotonica, optica</li> <li>4. Procese si fenomene fizice in materia condensata</li> <li>5. Campuri cuantice si particule elementare</li> <li>6. Interactia particulelor si a radiatiei cu substanta</li> <li>7. Fizica mediilor ionizate, a plasmelor si fuziune nucleara</li> <li>8. Fizica matematica, fizica informatiei si corelatii cuantice, fenomene neliniare si haos</li> </ol>
5	Geologie si fizica atmosferei	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sisteme si modele minerale, petrogenetice, metalogenetice si paleontologice</li> <li>2. Structura, dinamica si evolutia litosferei; continente, mari si oceane</li> <li>3. Climatologie, paleoclimatologie si geocronologie</li> </ol>
6	Domenii de granita	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Modelarea proceselor fizice, chimice, biologice si geologice</li> <li>2. Nanocompozite</li> <li>3. Fizica interiorului Pamântului, a mediului ambiant si a spatiului cosmic</li> <li>4. Economia bazata pe cunoastere</li> </ol>

## **4.2 Rezultate estimate**

Prin finantarea proiectelor din cadrul programului „Idei” se estimeaza obtinerea urmatoarelor rezultate:

### **Cresterea performantei sistemului CDI**

- obtinerea unor rezultate stiintifice de excelenta, reflectate in cresterea numarului de articole in publicatii din fluxul principal de cunoastere, in special in sistemul ISI-WoS;
- cresterea numarului de brevete la un milion de locuitori;
- cresterea numarului de reviste romanesti indexate ISI.

### **Cresterea capacitatii institutionale**

- reducerea fragmentarii sistemului de CDI prin stimularea colaborarii si a participarii la retele nationale si internationale;
- transformarea universitatilor si a institutelor publice de cercetare – dezvoltare romanesti in actori pe piata internationala a cunoasterii si cresterea capacitatii acestora de a colabora cu mediul privat;
- consolidarea rolului stiintei in societate prin comunicarea stiintei, promovarea eticii si egalitatii de sanse in cercetare, dezvoltarea de interfete dedicate dialogului stiinta-societate

### **Extinderea cooperarii internationale**

- extinderea cooperarii internationale in programe si proiecte de cercetare;
- o mai buna reprezentare a Romaniei la nivel institutional si, prin expertii, sai in institutii si organisme reprezentative CDI la nivel european si international;
- participarea diasporei stiintifice romanesti in proiecte de cercetare pentru a promova sectorul de cercetare – dezvoltare din Romania, precum si la evaluarea proiectelor, programelor si a politicilor.

Rezultatele estimate specifice programului vor fi cuantificate prin indicatori specifici de rezultat:

<b>Indicatori de rezultat</b>	<b>Denumirea indicatorilor</b>	<b>UM</b>
	1. Numar de articole acceptate spre publicare in urma proiectelor, din care: - in reviste indexate ISI - in reviste indexate in baze de date internationale	<i>Nr.</i>
	2. Numar de articole publicate in urma proiectelor, din care: - in reviste indexate ISI - in reviste indexate in baze de date internationale	<i>Nr.</i>
	3. Numar de cereri de brevete depuse in urma proiectelor, din care: - Nationale - EPO (Europa) - USTPO (SUA) - Triadice (Europa, SUA, Japonia)	<i>Nr.</i>
	4. Numar de brevete acordate in urma proiectelor, din care: - Nationale - EPO (Europa) - USTPO (SUA) - Triadice (Europa, SUA, Japonia)	<i>Nr.</i>
	5. Numar de „workshopuri exploratorii”	<i>Nr.</i>
	6. Valoarea proiectelor in colaborare internationala	<i>Mii RON</i>
	7. Rata de succes a cererilor de finantare pentru proiectele de cercetare internationala	<i>Nr.</i>

### **4.3 Etica in cercetare**

Etica in activitatile de cercetare stiintifica, dezvoltare tehnologica si de inovare, denumite in continuare activitati de cercetare-dezvoltare, se bazeaza pe un ansamblu de principii morale si de proceduri destinate respectarii acestora.

Desfășurarea competiției și derularea proiectelor admise la finanțare se supun prevederilor Legii nr. 206/2004, ale Legii 64/1991 republicata si a Legii 8/1996.

Activitatile de CDI vor respecta de asemenea reglementarile internationale in domeniu precum si legislatia specifica a Uniunii Europene.

Petru detalii consultati pagina de web a Consiliului National de Etica a Cercetarii Stiintifice, Dezvoltarii Tehnologice si Inovarii, unde se gaseste cadrul legislativ [http://www.mct.ro/ancs\\_web/index.php?action=view&idcat=482](http://www.mct.ro/ancs_web/index.php?action=view&idcat=482)

#### **4.4 Legislatie**

- H.G. nr. 217 din 28.02.2007 privind aprobarea Strategiei nationale in domeniul cercetarii-dezvoltarii si inovarii pentru perioada 2007 – 2013;
- H.G. nr. 475/23.05.2007 privind aprobarea Planului National de Cercetare - Dezvoltare si Inovare, PN II, 2007-2013;
- Community framework for state aid for research and development and innovation;
- OUG 117 din 21 decembrie 2006 privind procedurile nationale in domeniul ajutorului de stat;
- Ordonanta nr. 57 din 16 august 2002 privind cercetarea stiintifica si dezvoltarea tehnologica cu modificarile ulterioare;
- Legea nr. 324/2003, prin care a fost aprobata cu modificari Ordonanta Guvernului nr. 57/2002;
- Ordonanta Guvernului nr. 38/2004, aprobata cu modificari prin Legea nr. 230/2004;
- Legea nr. 230/2004, cu modificarile ulterioare;
- Ordonanta Guvernului nr. 86/2003, aprobata cu modificari prin Legea nr. 609/2003, cu modificarile ulterioare;
- Ordonanta Guvernului nr. 94/2004, aprobata cu modificari prin Legea nr. 507/2004, cu modificarile ulterioare;
- Ordonanta Guvernului nr. 41/2005, aprobata cu modificari prin Legea nr. 97/2006, cu modificarile ulterioare;
- Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 88/2006;
- Hotararea nr. 1579 din 18 decembrie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea categoriilor de cheltuieli pentru activitati de cercetare-dezvoltare si de stimulare a inovarii, finantate de la bugetul de stat;
- Legea nr. 319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare;

- Hotararea nr. 1265 din 13 august 2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind contractarea, finantarea, monitorizarea si evaluarea programelor, proiectelor de cercetare-dezvoltare si inovare si a actiunilor cuprinse in Planul national de cercetare-dezvoltare si inovare;
- Hotararea nr. 1266 din 13 august 2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind contractarea, finantarea, monitorizarea si evaluarea proiectelor din planurile sectoriale de cercetare-dezvoltare;
- Hotararea nr. 991 din 2 august 2006 privind modificarea alin. (2) al articolului unic din Hotararea Guvernului nr. 1266/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind contractarea, finantarea, monitorizarea si evaluarea proiectelor din planurile sectoriale de cercetare-dezvoltare;
- Legea nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduita in cercetarea stiintifica, dezvoltarea tehnologica si inovare.

## **5. PROCEDURA GENERALA DE EVALUARE**

Procesul de evaluare a propunerilor de proiecte este esential in stabilirea castigatorilor din fiecare runda de competitie. Prin urmare expertii evaluatori trebuie sa acorde tot sprijinul in acest proces, prin tratarea cu maxima obiectivitate a evaluarii.

Se considera ca prin acordul expertilor evaluatori de a participa la procesul de evaluare s-a luat la cunostinta si au fost insusite clauzele din „Codul de Conduita al Expertului” si din „Declaratia de Impartialitate, Confidentialitate si Competenta” anexe ale Contractului de Expert.

In procesul de evaluare vor fi utilizati numai experti evaluatori inscrisi in baza de date asociata portalului [www.experti-cdi.ro](http://www.experti-cdi.ro). Prezenta in aceasta baza de date nu atrage automat si castigarea calitatii de expert evaluator.

Alocarea expertilor se face utilizand un software dedicat, tinandu-se cont de urmatoarele conditii:

- institutia de provenienta a directorului de proiect si a evaluatorilor, pentru a se evita un posibil conflict de interes;
- optiunile facute de catre directorii de proiect in ceea ce priveste domeniile de specialitate ale evaluatorilor;

- manifestarea disponibilitatii/indisponibilitatii evaluatorilor de a evalua propuneri de proiecte in perioadele de evaluare.

CNCSIS – UEFISCSU va face publica lista cu corpul de experti utilizati in procesul de evaluare, dupa finalizarea procesului de evaluare.

### **Procesul de evaluare a propunerilor de proiecte va utiliza aplicatia de evaluare on-line.**

Evaluarea on-line este o abordare a procesului de evaluare a propunerilor de proiecte pe cale electronica cu prezentarea web a formularelor si fiselor de evaluare. Procedura este apropiata procedurii de evaluare utilizat de Comisia Europeana pentru propunerile de proiecte din Programele Cadru de cercetare.

Fiecare expert evaluator implicat in procesul de evaluare va avea o pagina web proprie de evaluare, accesul facandu-se pe baza de **nume utilizator si parola individuala**, transmise prin e-mail. In acest proces participa numai experti evaluatori cu adrese de e-mail valide. Procesul de evaluare on-line a propunerilor de proiecte implica o serie de etape succesive, care sunt premisele unei evaluari obiective a aplicatiilor.

Evaluarea propunerilor de proiecte se realizeaza intr-o singura etapa, care poate avea doua faze: faza evaluarii individuale si faza evaluarii in panel.

**1. Faza de evaluare la nivel individual** – fiecare propunere de proiect este evaluata de catre 3 experti, la nivel individual, selectati în mod aleatoriu de catre sistemul informatic. Pentru alocarea expertilor se tine cont de domeniile de specialitate ale acestora, incadrarea proiectului realizata de directorul de proiect in domeniile de specialitate, precum si de conditiile speciale pentru evitarea conflictelor de interes.

**2. Faza de evaluare in panel** - stabilirea consensului. Propunerile de proiecte, pentru care exista o diferenta mai mare de 10 puncte intre cele 3 evaluari individuale, intra in faza evaluarii in panel, la care participa toti cei 3 evaluatori care reexamineaza, in comun, evaluarile realizate initial, stabilesc punctajele pe fiecare criteriu de evaluare in parte si punctajul final.

Rezultatul reevaluarii va fi consemnat in raportul de consens semnat de membrii panelului.

Raportul de consens va contine comentarii justificative pentru nota acordata, evidentiindu-se punctele slabe si punctele tari ale propunerii de proiect. In conditiile in care panelul initial nu ajunge la consens, propunerea de proiect este transmisa spre evaluare unui alt panel de evaluatori.

In situatia in care, intre cele 3 evaluari individuale ale unei propuneri de proiect, nu se inregistreaza o diferenta mai mare de 10 puncte, nota finala este stabilita prin media celor 3 note acordate. Directorul de proiect, va primi fisa concatenata de evaluare, care va contine notele si comentariile justificative acordate de toti cei 3 experti evaluatori.

**Evaluarea are un caracter anonim, asigurandu-se confidentialitatea si imparialitatea expertilor evaluatori.**

**Sesizari:** Se vor lua in considerare numai sesizarile care fac referire la vicii de procedura.

**Finantarea:** Selectarea propunerilor de proiecte, in vederea finantarii, se va face tinand cont de punctajul obtinut si de fondurile alocate.

In cazul in care, directorul de proiect a depus mai multe propuneri de proiecte, in cadrul aceluiasi instrument de finantare, la aceeasi competitie, iar acestea intrunesc punctajul stabilit pentru acordarea finantarii, directorul de proiect trebuie sa opteze pentru finantarea unei singure propuneri de proiect.

## **6. TIPURI DE PROIECTE FINANTATE PRIN PROGRAMUL „IDEI”**

### **6.1 PROIECTE DE CERCETARE EXPLORATORIE**

**Identificator: PN-II-ID-PCE-2008-2**

#### ***PREZENTARE***

##### **6.1.1 Scop:**

Proiectele de cercetare exploratorie urmaresc dezvoltarea cunoasterii in toate domeniile de cercetare, inclusiv stiintele socio-umane, atat prin **cercetare fundamentala**, cat si prin cercetari avansate pentru rezolvarea unor probleme complexe, de frontiera, pentru dobandirea de cunostinte noi cu privire la fenomene si procese, formularea si validarea de ipoteze originale, modele conceptuale si teorii.

##### **6.1.2 Obiective derivate:**

- promovarea cercetarilor originale si cresterea capacitatii de cercetare, cu implicatii favorabile asupra competitivitatii internationale a cercetarii romanesti;
- cresterea numarului de cercetatori cu norma intreaga finantati prin proiecte de cercetare, precum si finantarea unor pozitii de doctorat, incurajand formarea cercetatorilor intr-un mediu de inalta calitate stiintifica;

- cresterea vizibilitatii cercetarii romanesti pe plan international, in particular european, prin cresterea calitatii si mai buna valorificare a rezultatelor cercetarii.

### **6.1.3 Criterii de eligibilitate:**

- directorul de proiect este doctor in stiinte;
- directorul de proiect are contract de munca cu norma intreaga, pe toata perioada derularii proiectului, intr-o institutie de invatamant superior sau de cercetare, neexistand limita de varsta;
- costurile aferente activitatilor de cercetare aplicativa (daca exista) nu depasesc 10% din bugetul total al propunerii de proiect;
- institutia gazda a proiectului este inregistrata si validata in Registrul Potentialilor Contractorilor si se incadreaza in definitia de cercetare conform Cadrului Comunitar de ajutor de stat de CDI (C323/2006);
- un director de proiect poate beneficia, la un moment dat, de finantare pentru un singur proiect de acest tip.

### **6.1.4 Durata:**

Durata proiectului este de 36 luni.

### **6.1.5 Buget:**

Srijinul financiar acordat pentru un proiect de acest tip, pe toata durata acestuia, este de max. 1.000.000 lei.

### **6.1.6 Cheltuieli eligibile:**

➤ *cheltuieli de personal* in acord cu legislatia in vigoare la datele la care se fac platile (inclusiv cheltuieli de angajator) – max. 60% din bugetul proiectului

➤ *cheltuieli indirecte* (regie)

**In situatia in care propunerea de proiect este acceptata la finantare, capitolul de buget “cheltuieli indirecte” nu poate fi modificat in plus, fata de propunerea initiala, la contractare sau pe perioada derularii proiectului. Nerespectarea acestei prevederi poate atrage necontractarea / sistarea finantarii.**

➤ *cheltuieli de logistica* necesare pentru derularea proiectului (echipamente, consumabile de laborator, cheltuieli materiale, diseminare, informare-documentare, acces la infrastructura de cercetare a tertilor etc.)

- *cheltuieli de mobilitati* (stagii de documentare – cercetare in tara si strainatate, participari la manifestari stiintifice nationale si internationale)

Structura de cheltuieli pentru proiect, defalcata pe activitati, destinatii si categorii, trebuie sa respecte prevederile H.G. nr.1579/2002.

#### **6.1.7 Structura echipei de cercetare:**

Echipe de cercetare a proiectului poate include un numar de maximum 6 persoane (inclusiv directorul de proiect), fiind formata astfel:

- un cercetator coordonator (“principal investigator”), doctor in stiinte, avand o activitate stiintifica cu vizibilitate internationala;
- cercetatori cu experienta, de preferat post-doctoranzi;
- cercetatori in formare, de preferat tineri doctoranzi.

La momentul depunerii propunerii de proiect poate fi nominalizata intreaga echipa de cercetare sau pozitiile pentru cercetatorii in formare pot fi libere, dar se evidentiaza rolul lor in echipa de cercetare.

#### **6.1.8 Alte recomandari:**

In evaluarea proiectului se va tine cont atat de performanta stiintifica demonstrata a coordonatorului cat si cea a cercetatorilor cu experienta, membrii ai echipei de cercetare.

Se va aprecia calitatea stiintifica si gradul de noutate al propunerii de proiect, incurajandu-se abordari noi, chiar cu risc stiintific crescut dar cu potential de a produce rezultate deosebite.

Se va avea in vedere mediul de cercetare, infrastructura de cercetare existenta, precum si existenta/accesul la facilitatile de cercetare critice pentru reusita proiectului. Sunt stimulate proiectele care abordeaza teme de cercetare in care echipa are colaborari internationale. Prin acest proiect nu sunt incurajate investitiile in infrastructura, fiind apreciat modul in care se face referire la utilizarea infrastructurii existente si/sau la alte surse de finantare pentru consolidarea acesteia.

#### **6.1.9 Procedura de depunere, evaluare si selectie a propunerilor de proiecte:**

Depunerea propunerilor de proiecte se face intr-o singura etapa si se scriu conform cererii de finantare (formularul de aplicatie in limba romana si in limba engleza).

*Etapele procesului de evaluare:*

1. **Verificarea eligibilitatii:** Propunerile de proiecte primite sunt verificate, de catre personalul UEFISCSU, pentru a se asigura ca toate criteriile de eligibilitate administrativa sunt indeplinite,
2. **Evaluarea Peer-Review :** Fiecare propunere de proiect declarata eligibila este evaluata, din punct de vedere al calitatii stiintifice, de 3 experti independenti, experti validati de CNCSIS, care acorda note conform fisei de evaluare. Notele acordate sunt justificate prin comentarii sumative, cu evidentierea punctelor slabe si a punctelor tari. In situatia in care, intre cele 3 evaluari individuale exista o diferenta mai mare de 10 puncte, are loc faza evaluarii in panel la care participa toti cei 3 evaluatori. Acestia reexamineaza in comun evaluarile facute initial stabilind punctajul pe fiecare criteriu de evaluare si punctajul final. In conditiile in care, panelul initial nu ajunge la consens, propunerea de proiect este data spre evaluare unui alt panel de evaluatori. Daca intre cele 3 evaluari individuale nu se inregistreaza o diferenta mai mare de 10 puncte, atunci nota finala este stabilita ca medie a celor 3 note acordate.
3. **Feedback:** Directorii de proiecte sunt informati de rezultatul evaluarii propunerilor de proiecte, fiecare aplicant primind, prin email, raportul final de evaluare (daca propunerea de evaluare a necesitat stabilirea consensului) sau fisa de evaluare concatenata cu notele si comentariile acordate de toti cei 3 evaluatori, daca intre cele 3 evaluari individuale nu a existat diferenta de punctaj mai mare de 10 puncte.
4. **Sesizari:** Directorii de proiect pot depune sesizari cu privire la existenta unor vicii de procedura.
5. **Finantarea:** Pentru fiecare domeniu de specialitate (ex. matematica-informatica, fizica, medicina dentara etc.) in functie de punctajele obtinute, se realizeaza un clasament al domeniului. Lista propunerilor de proiecte acceptate la finantare se stabileste tinandu-se cont de punctajele obtinute, de bugetul alocat si de rata de succes.

**Evaluările au caracter anonim, asigurându-se confidențialitatea și imparțialitatea experților evaluatori.**

In cazul in care directorul de proiect a depus mai multe propuneri de proiect, in cadrul acestui instrument de finantare, la aceiasi competitie, iar acestea intrunesc punctajul stabilit pentru

acordarea finantarii, directorul de proiect trebuie sa opteze pentru finantarea unei singure propuneri de proiect.

**6.1.10 Principalele obligatii ale partilor** (in situatia in care o propunere de proiect este acceptata la finantare):

➤ **institutia gazda:**

1. anunta finantatorul cu privire la orice modificare a statutului directorului de proiect in raport cu specificatiile din criteriile de eligibilitate;
2. sprijina directorul de proiect in implementarea proiectului.

➤ **directorul de proiect:**

1. transmite finantatorului toate rapoartele solicitate, la timp si in formatul cerut;
2. anual, intocmeste un raport de autoevaluare care va fi sustinut public intr-un cadru stabilit de finantator;
3. indeplineste criteriul minim de performanta asteptat (pentru un proiect tip cercetare exploratorie criteriul minim de performanta este reprezentat de numarul de articole acceptate spre publicare in reviste indexate ISI/baze de date internationale, numar ce trebuie sa fie egal cu numarul cercetatorilor cu experienta din echipa de cercetare);
4. prezinta transparent modul in care s-a asigurat finantarea pozitiilor de cercetare;
5. mediatizeaza activitatile si anunta pozitiile vacante in proiectul de cercetare (inclusiv pe site-ul [www.mct.ro/jobs](http://www.mct.ro/jobs));
6. actualizeaza CV-urile membrilor de echipa inscrisi in portalul: [www.cercetatori-romani.ro](http://www.cercetatori-romani.ro);
7. pe perioada contractului de finantare, directorul de proiect este inregistrat in Registrul National al Evaluatorilor avand obligatia sa mentina actualizat CV-ul de evaluator si sa participe la procesul de evaluare, la solicitarea autoritatii contractante, pe perioada derularii proiectului de cercetare, cu respectarea conflictelor de interes;
8. realizeaza si actualizeaza pagina de web a proiectului, in limba romana si limba engleza.

➤ **finantatorul:**

1. asigura o finantare continua, in conditiile legii, in functie de indeplinirea criteriilor de performanta;
2. decide daca proiectul va fi sau nu continuat in situatia in care statutul directorului de proiect s-a modificat;
3. pune la dispozitie portalul [www.cercetatori-romani.ro](http://www.cercetatori-romani.ro);
4. asigura accesul la instrumentele de suport specifice de mobilitate, pentru sustinerea de lucrari acceptate la conferinte internationale in strainatate;

Institutia din care face parte directorul de proiect, prin semnatura persoanelor autorizate (rector/director, director economic/contabil sef) si prin semnatura directorului de proiect certifica, pe propria raspundere, legalitatea si corectitudinea informatiilor cuprinse in cererea de finantare, acceptarea defasurarii respectivului proiect in cadrul institutional, punerea la dispozitia proiectului, a resurselor mentionate in cererea de finantare, angajamentul de a sprijini desfasurarea proiectului in bune conditii.

**6.1.11 Calendarul indicativ al actiunilor de depunere, evaluare si contractare:**

Termen limita de depunere a propunerilor de proiecte: **3-5 martie 2008 (data postei)**

Data estimativa de publicare a rezultatelor: **15 iulie 2008**

**6.2 PROIECTE COMPLEXE DE CERCETARE EXPLORATORIE**

**Identificator: PNCDI-II-ID-PCCE-2008-1**

***PREZENTARE***

**6.2.1 Scop:**

Dezvoltarea cunoasterii prin cercetare fundamentala cu caracter avansat interdisciplinar si / sau transdisciplinar, pentru dezvoltarea unor directii complexe de cercetare prin:

- dezvoltarea de modele teoretice avansate pentru fenomene complexe;
- efectuarea de experimente complexe care sa evidentieze noi aspecte fundamentale sau care sa valideze modele teoretice existente sau dezvoltate in cadrul proiectului;
- utilizarea rezultatelor si teoriilor dintr-un domeniu al stiintei intr-un domeniu complementar;
- integrarea modelelor teoretice si/sau a rezultatelor experimentale din diferite domenii ale stiintei prin forma unor teorii unificate cu grad sporit de generalitate;

- abordarea unor directii de cercetare cu potential/utilitati recunoscute de comunitatea stiintifica internationala;
- solutionarea unor probleme complexe prin utilizarea integrata si coerenta a expertizei dobandite in diferite ramuri stiintifice.

#### **6.2.2 Obiective derivate:**

- obtinerea de rezultate de inalta valoare stiintifica si originalitate in domeniu, la nivel mondial;
- extinderea cunoasterii si cresterea capacitatii de cercetare cu implicatii directe asupra competitivitatii internationale a cercetarii romanesti;
- stimularea cercetarilor inter si/sau transdisciplinare in Romania;
- stimularea cooperarii internationale in cercetare;
- cresterea vizibilitatii internationale si a excelentei in cercetarea stiintifica;
- formarea cercetatorilor intr-un mediu de inalta calitate stiintifica, inclusiv prin finantarea unor pozitii doctorale si postdoctorale;
- oferirea unor oportunitati de cariera tinerilor cercetatori, comparabile cu cele la nivel international.

#### **6.2.3. Rezultate scontate si criteriile de performanta**

- deschiderea si dezvoltarea de noi directii de cercetare interdisciplinara si/sau transdisciplinara;
- cresterea productiei stiintifice exprimata prin articole in reviste ISI cu factor de impact ridicat, brevete nationale si internationale, monografii;
- dezvoltarea resursei umane materializata prin finantarea unor pozitii de doctorat si postdoctorat.

#### **6.2.4. Durata**

Durata unui proiect este de 36 luni.

#### **6.2.5. Buget:**

Sprijinul financiar acordat pentru un proiect de acest tip, pe toata durata acestuia, este de max. 7.000.000 lei.

## **6.2.6. Procedura de depunere, evaluare si selectie a propunerilor de proiecte:**

Procedura de depunere si evaluare se deruleaza, astfel:

**6.2.6.1 ETAPA I:** In aceasta etapa se depun si se evalueaza propunerile de proiecte, scrise conform cererii de finantare (formular de aplicatie – etapa I). Propunerea de proiect va cuprinde descrierea pe scurt a proiectului si a consorțiului format din echipe de cercetare interdisciplinara si /sau transdisciplinara.

**6.2.6.1.1 Eligibilitate:** Propunerile de proiecte primite in prima etapa de depunere sunt verificate de catre un panel interdisciplinar constituit din experti nationali, pentru a se asigura ca toate criteriile de eligibilitate sunt indeplinite. Fiecare propunere de proiect va primi calificativul admis/respins stabilit de CNCIS in baza recomandarilor panelului interdisciplinar.

*Criterii de eligibilitate:*

- propunerile de proiecte abordeaza teme de cercetare fundamentala cu caracter interdisciplinar si/sau transdisciplinar si sunt in concordanta cu scopul si obiectivele instrumentului de finantare;
- directorul de proiect are **cartea de munca**, la momentul depunerii propunerii de proiect, intr-o institutie de invatamant superior sau de cercetare din Romania;
- directorul de proiect este doctor in stiinte;
- propunerea de proiect poate fi depusa de un consorțiu interdisciplinar si/sau transdisciplinar, format din echipe de cercetare din aceasi institutie sau din mai multe institutii de invatamant superior sau de cercetare. Coordonatorul fiecărei echipe de cercetare este doctor in stiinte;
- institutiile de invatamant superior sau de cercetare participante intr-un proiect, in calitate de coordonator sau partener, trebuie sa fie inregistrate si validate in Registrul Potentialilor Contractor si sa se incadreze in definitia organizatiei de cercetare conform Cadrului Comunitar de ajutor de stat CDI (C323/2006);
- un director de proiect poate beneficia, la un moment dat, de finantare pentru un singur proiect de acest tip;
- directorul de proiect indica cel puțin 3 nume de cercetatori (cu datele de contact) din strainatate, cu larga recunoastere internationala, care pot da referinte despre directorul de proiect privind expertiza si vizibilitatea sa in legatura cu tema de cercetare propusa.

**6.2.6.1.2 Feedback:** Pentru fiecare propunere de proiect care a primit, in urma verificarii eligibilitatii, calificativul admis/respins, se transmit catre directorul de proiect comentariile justificative privind calificativul acordat.

**6.2.6.1.3 Sesizari:** Directorii de proiect pot depune sesizari cu privire la existenta unor vicii de procedura.

**6.2.6.2 ETAPA II:** Directorii propunerilor de proiecte declarate admise in urma etapei I sunt invitati sa transmita in detaliu propunerile de proiecte, conform cererii de finantare (formulare de aplicatie – etapa II, in limba romana si in limba engleza).

**6.2.6.2.1 Procedura de evaluare:** Propunerile de proiecte declarate admise dupa prima etapa sunt evaluate, din punct de vedere al calitatii stiintifice, de catre paneluri de experti, constituite din **specialisti straini**, care acorda note conform “Criteriilor de evaluare”. Notele acordate sunt justificate prin comentarii sumative, cu evidentierea punctelor slabe si a punctelor tari.

Initial, fiecare propunere de proiect este alocata spre evaluare la 3 experti evaluatori straini, care evalueaza individual, utilizand aplicatia de evaluare on-line. Dupa evaluare la nivel individual, a tuturor propunerilor de proiecte, panelul de experti straini se intruneste la sediul CNCSIS pentru analiza si discutarea propunerilor de proiecte evaluate.

- nota finala si ierarhia propunerilor de proiecte se stabilesc prin consens in cadrul panelului;
- la solicitarea panelului se pot organiza vizite in teren si/sau interviuri cu directorii de proiect.

***Criterii de evaluare si ponderea lor in stabilirea punctajului acordat:***

***Criteriul 1: Calitatea stiintifica a proiectului – 40%***

(se vor specifica clar obiectivele proiectului, in contextul stadiului actual al cunoasterii in domeniul abordat; rezultatele estimate ale proiectului trebuie sa indice cum si de ce proiectul este important pentru dezvoltarea domeniului si ce impact se asteapta; metodologia cercetarii; se va accentua in clar caracterul interdisciplinar si/sau transdisciplinar al cercetarii).

***Criteriul 2: Resursa umana implicata in realizarea proiectului – 35%***

(se va specifica structura fiecarei echipe de cercetare implicata in proiect, cu prezentarea rolurilor persoanelor cheie, gradul de complementaritate a domeniilor de expertiza ale

cercetatorilor implicati in proiect, rezultate obtinute pana in prezent - principalele activitati si responsabilitati stiintifice, rezultate stiintifice obtinute prin participarea in proiecte de cercetare nationale si/sau internationale cu specificarea modului de diseminare a rezultatelor, lista celor mai semnificative publicatii relevante pentru proiect, precum si alte rezultate - brevete, carti, premii)

*Criteriul 3: Facilitati de cercetare, echipamente si alte resurse - 15%*

(lista de echipamente si facilitati de cercetare existente in legatura directa cu tema de cercetare abordata, gradul lor de complementaritate si alte resurse existente)

*Criteriul 4: Implementarea proiectului - 10%*

(schema de functionare a consorțiului, justificarea bugetului solicitat (costuri de personal, echipamente si infrastructura, consumabile, mobilitati, costuri de diseminare, organizare scoli de studii avansate si /sau workshopuri), modul de abordare a problemelor de etica, modul de diseminare a rezultatelor, adecvarea volumului proiectat de activitati si a rezultatelor asteptate)

**6.2.6.2.2 Feedback:** Directorii de proiect sunt informati de rezultatul evaluarii, fiecare primind raportul final de evaluare.

**6.2.6.2.3. Sesizari:** Directorii de proiect pot depune sesizari cu privire la existenta unor vicii de procedura.

**6.2.6.2.4 Finantarea :** Lista propunerilor de proiecte acceptate la finantare se stabileste in functie de bugetul alocat si de punctajele obtinute.

### **6.2.7 Cheltuieli eligibile:**

- *cheltuieli de personal* in acord cu legislatia in vigoare la datele la care se fac platile (inclusiv cheltuieli de angajator) – max. 60% din bugetul proiectului
- *cheltuieli indirecte* (regie) – max. 10% din bugetul proiectului
- *cheltuieli de logistica* necesare pentru derularea proiectului - max. 35% din bugetul proiectului
- *cheltuieli de mobilitati* - max.10% din bugetul proiectului

Finantarea va asigura inclusiv resurse pentru pozitii de doctorat si postdoctorat.

In capitolul de buget “*Cheltuieli de logistica*” pot fi incadrate urmatoarele tipuri de cheltuieli: consumabile de laborator, echipamente pentru cercetare, software de specialitate, costuri pentru acces la infrastructura de cercetare a tertilor, organizarea de workshop-uri cu participarea partenerilor din proiect, organizare de scoli de studii avansate (max.2 pe

perioada de derulare a proiectului), costuri de informare – documentare, acces la bazele internationale de date cu lucrari stiintifice.

Cheltuielile de mobilitati aferente organizarii de workshop-uri si/sau scoli de studii avansate trebuie sa fie incadrate la capitolul de buget “*Cheltuieli de mobilitati*”. Acest capitol mai cuprinde cheltuieli pentru efectuarea de stagii de pregatire in strainatate (max.1 luni/persoana pe intreaga perioada de derulare a proiectului), participari la conferinte pentru prezentarea de lucrari stiintifice.

*Structura de cheltuieli pentru proiect, defalcata pe activitati, destinatii si categorii trebuie sa respecte prevederile HG 1579/2002.*

#### **6.2.8. Alte recomandari:**

In evaluarea proiectului se va tine cont atat de performanta stiintifica demonstrata a coordonatorului si a cercetatorilor cu experienta, membri ai echipelor de cercetare, cat si de formarea si gradul de implicare a tinerilor cercetatori. Se va aprecia calitatea stiintifica si gradul de noutate a propunerii de proiect, incurajandu-se abordari noi, chiar cu risc stiintific crescut dar cu potential de a produce rezultate deosebite. Se va avea in vedere mediul de cercetare, infrastructura de cercetare existenta, precum si existenta/accesul la facilitatile de cercetare critice pentru reusita proiectului. Prin acest proiect nu sunt incurajate investitiile in infrastructura, fiind apreciat modul in care se face referire la utilizarea infrastructurii existente si/sau la alte surse de finantare pentru consolidarea acesteia.

**6.2.9. Principalele obligatii ale partilor** (in situatia in care propunerea de proiect este acceptata la finantare):

- **institutia gazda:**
  - sprijina directorul de proiect in implementarea proiectului;
  - anunta finantatorul cu privire la orice modificare a statutului directorului de proiect in raport cu specificatiile din criteriile de eligibilitate.
- **directorul de proiect:**
  - transmite finantatorului toate rapoartele solicitate, la timp si in formatul cerut;
  - mentine actualizat propriul CV, in portalul: [www.cercetatori-romani.ro](http://www.cercetatori-romani.ro) si a cercetatorilor care fac parte din echipele de cercetare;
  - anual intocmeste un raport de auto-evaluare, cu sustinerea publica a acestuia, intr-un cadru stabilit de finantator;

- asigura existenta unei pagini de web (in limba romana si limba engleza) pentru proiectul de cercetare (in pagina de web vor fi prezenta obiectivele si activitatile proiectului, echipele de cercetare, rezultate obtinute, pozitiile de cercetare vacante etc);
  - asigura transparenta modului de finantare a pozitiilor de cercetare cat si cu privire la gradul de incarcare a cercetatorilor implicati in proiect;
  - mediatizeaza activitatile si asigura transparenta anunturilor pentru ocuparea pozitiilor vacante, inclusiv pentru a putea fi accesate de catre cercetatori din strainatate;
  - asigura realizarea criteriilor de performanta pentru proiect asumate prin contractul de finantare.
- **finantatorul:**
- asigura o finantare continua, pe baza gradului de realizare a criteriilor de performanta pentru proiect;
  - pune la dispozitie portalul [www.cercetatori-romani.ro](http://www.cercetatori-romani.ro);
  - asigura evaluarea initiala internationala;
  - asigura monitorizarea derularii proiectului cu verificarea indeplinirii criteriilor de performanta asumate prin contractul de finantare.

Institutia din care face parte directorul de proiect, prin semnatura persoanelor autorizate (rector/director, director economic/contabil sef) si prin semnatura directorului de proiect certifica pe proprie raspundere legalitatea si corectitudinea informatiilor cuprinse in cererea de finantare, acceptarea desfasurarii respectivului proiect in cadrul institutional, punerea la dispozitia proiectului, a resurselor indicate in cererea de finantare, angajamentul de a sprijini desfasurarea proiectului in bune conditii.

#### **6.2.10. Calendarul indicativ al actiunilor de depunere, evaluare si contractare:**

Termen limita de depunere a propunerilor de proiecte:

**13-15 februarie 2008 (etapa I) - data postei**

**14-16 mai 2008 (etapa II) - data postei**

Data estimativa de publicare a rezultatelor (etapa I): **7 aprilie 2008**

Data estimativa de publicare a rezultatelor (etapa II): **15 septembrie 2008**

## **6.3 WORKSHOP-URI EXPLORATORII**

**Identificator: PN-II-ID-WE-2008-1**

### ***PREZENTARE***

#### **6.3.1 Scop:**

Identificarea de noi demersuri in cercetarea fundamentala in vederea explorarii de noi domenii ale stiintei pentru:

- dezvoltarea unor modele teoretice avansate pentru fenomene complexe;
- efectuarea de experimente complexe care sa evidentieze noi aspecte fundamentale sau sa valideze modele teoretice existente;
- utilizarea rezultatelor si teoriilor dintr-un domeniu al stiintei intr-un domeniu complementar;
- abordarea unor directii de cercetare cu potential/utilitati recunoscute de comunitatea stiintifica internationala.

#### **6.3.2 Obiective derivate:**

- deschiderea unor directii in cercetare si/sau exploatarea domeniilor de cercetare existente, cu potential impact asupra noilor tendinte de dezvoltare in stiinta;
- promovarea colaborarilor stiintifice dintre cercetatorii din diferite tari, cu diferite experiente profesionale, in vederea participarii la proiectele internationale.

#### **6.3.3 Criterii de eligibilitate:**

- cererea de finantare este realizata de un cercetator care isi desfasoara activitatea intr-o institutie de invatamant superior sau de cercetare din Romania;
- numarul maxim de participanti este de 30 (inclusiv organizatorul si lectorii invitati);
- participantii la workshop pot fi atat cercetatori romani cat si straini (inclusiv tineri cercetatori ocupand pozitii doctorale si/sau post doctorale);
- selectia participantilor se face pe baza experientei stiintifice si a capacitatii de a participa activ la lucrarile workshop-ului, neexistand taxa de participare;
- institutia care solicita sprijin pentru organizarea de workshopuri exploratorii este inregistrata si validata in Registrul Potentialilor Contractor si se incadreaza in definitia organizatiei de cercetare conform Cadrului Comunitar pentru ajutor de stat de CDI (C323/2006).

#### **6.3.4 Categoriile de participanti:**

- lectori invitati (keyspeakers) romani si straini;

- participanti (cercetatori) romani si straini.

### **6.3.5 Durata:**

Durata workshop-ului este de 1-3 zile.

### **6.3.6 Buget:**

Sprijinul financiar acordat pentru organizarea acestui tip de eveniment este de maximum 30.000 lei.

### **6.3.7 Cheltuieli eligibile:**

- *cheltuieli de mobilitati\** (conform legislatiei in vigoare) pentru participatii romani si lectorii invitati romani si straini (keyspeakers);
- *cheltuieli specifice\*\**: elaborarea si tiparirea documentelor de workshop, consumabile, realizare pagina web, masa oficiala, tratatie, etc.

---

\* Nu se asigura finantare pentru participantii straini;

\*\* Nu se accepta la finatare costuri pentru inchirierea spatiilor si echipamente necesare desfasurarii workshop-ului si costurile pentru activitati administrative locale, toate acestea fiind acoperite prin co-finantare.

### **6.3.8 Procedura de depunere, evaluare si selectie a propunerilor de proiecte:**

Propunerile de proiecte se depun intr-o singura etapa si se scriu conform cererii de finantare (formularul de aplicatie in limba romana).

1. **Verificarea eligibilitatii:** Propunerile de proiecte primite sunt verificate de catre personalul administrativ al UEFISCSU, pentru a se asigura ca sunt indeplinite toate criteriile de eligibilitate.
2. **Evaluarea:** Propunerile de proiecte declarate eligibile sunt evaluate, din punct de vedere al calitatii stiintifice, de catre comisiile de specialitate CNCSIS constituite in acest sens, care acorda note conform fisei de evaluare. Notele acordate sunt justificate prin comentarii sumative.
3. **Feed-back:** Directorii de proiecte sunt informati cu privire la rezultatul evaluarii propunerilor de proiecte, fiecare aplicant primind raportul final de evaluare.
4. **Sesizari:** Directorii de proiecte pot depune sesizari cu privire la existenta unor vicii de procedura.

5. **Finantarea:** Lista propunerilor de proiecte acceptate la finantare se stabileste tinandu-se cont de bugetul alocat si de punctajele obtinute.

Pentru acest tip de proiect, organizarea competitiei are un caracter continuu, cu evaluarea trimestriala a cererilor de finantare primite.

### **6.3.9 Elementele ce se regasesc in cererea de finantare:**

1. Tema workshop-ului exploratoriu
2. Presentare detaliata a temei de cercetare abordata in cadrul workshop-ului
3. Rezultate scontate
4. Program preliminar
5. Lista participantilor (lectori invitati si participanti)
6. Buget estimativ
7. Scurt CV al organizatorului

### **6.3.10 Finantarea si raportarea realizarii unui Workshop Exploratoriu:**

➤ *Finantarea se face astfel:*

1. Se acorda un avans de 30% din valoarea solicitata de la bugetul programului;
2. Diferenta de 70% se acorda dupa prezentarea documentelor de raportare.

➤ *Raport stiintific:*

1. Continutul stiintific al evenimentului (obiective realizate, teme prezentate, concluzii/rezultate obtinute, contributia la dezvoltarea viitoarelor directii in domeniul stiintific abordat); *acest raport va fi facut public, atat in limba romana cat si in limba engleza;*
2. Informare privind organizarea evenimentului (rezumat)- max 2 pagini;
3. Programul final;
4. Lista finala a participantilor – titlul stiintific, nume, prenume, tara de origine, institutia de la care provin;
5. Informatii statistice privind participantii (structura pe varste, distributie geografica etc);
6. Lista finala lectori invitati (keyspeakers) – titlul stiintific, nume, prenume, tara de origine, institutia de la care provin.

➤ *Raportare financiara:*

1. Deviz post calcul;

## 2. Tabel centralizator al cheltuielilor efectuate.

### **6.3.11 Calendarul indicativ al actiunilor de depunere, evaluare si contractare:**

Propunerile de proiecte pentru organizare de Workshop-uri Exploratorii in anul 2008, trebuie sa fie transmise in **perioada 10 ianuarie - 31 martie 2008** (data postei).

Pentru organizarea de Workshop-uri Exploratorii in anul 2009, propunerile de proiecte se primesc in perioada 1 aprilie 2008 – 31 martie 2009, evaluarea facandu-se trimestrial.

## **6.4. ROMANIA-GERMANIA - Cadrul de colaborare in cercetarea stiintifica 2008**

In baza acordului incheiat intre Consiliul National al Cercetarii Stiintifice din Invatamantul Superior – Unitatea Executiva pentru Finantarea Invatamantului Superior si a Cercetarii Stiintifice Universitare (**CNCSIS-UEFISCSU**) si Fundatia Germana pentru Cercetare (**DFG-Deutsche Forschungsgemeinschaft**, [www.dfg.de](http://www.dfg.de) ) au fost stabilite urmatoarele obiective privind colaborarea stiintifica:

- consolidarea colaborarilor stiintifice existente precum si identificarea si dezvoltarea de noi teme de cercetare de interes reciproc;
- dezvoltarea de proiecte comune de cercetare, cu sprijin financiar din partea **CNCSIS-UEFISCSU** pentru echipa de cercetare din Romania si cu sprijin financiar din partea **DFG** pentru echipa de cercetare din Germania;
- integrarea echipelor de cercetare din Romania, cu sprijin financiar din partea **CNCSIS-UEFISCSU**, in proiecte de cercetare de anvergura din Germania.

Principiile care au stat la baza dezvoltarii instrumentelor de finantare:

- utilizarea instrumentelor de finantare existente in cadrul **CNCSIS-UEFISCSU** si **DFG** prin adaugarea unei componente care sa sustina colaborarea;
- utilizarea sistemului de evaluare peer-review, la nivelul fiecărei organizatii, reciproc acceptat, cu dezvoltarea ulterioara a unor proceduri comune de evaluare.

Instrumente de Finantare:

- **Workshop-uri Stiintifice**
- **Proiecte comune de cercetare (Joint Research Project)**
- **Participarea echipelor de cercetare din Romania la *Collaborative Research Centres***

#### 6.4.1 Workshop-uri stiintifice

##### Instrumentele de finantare existente:

- CNCSIS -UEFISCSU:
  - *Workshop Exploratoriu, Program "IDEI"*
- DFG:
  - *Bilateral Symposia*  
[http://www.dfg.de/en/international/international\\_context/koop\\_allg/bilaterale\\_proj.html](http://www.dfg.de/en/international/international_context/koop_allg/bilaterale_proj.html)

##### Cum acceseaza acest instrument de finantare un cercetator din Romania?

- finantarea unui *Workshop Exploratoriu*, in Romania, cu participanti internationali, inclusiv din Germania, se solicita conform pachetului de informatii specific programului;
- pentru proiectele acceptate la finantare in urma evaluarii efectuate la nivel national, de catre CNCSIS-UEFISCSU, cheltuielile participantilor din Germania sunt suportate de catre DFG in baza unei informari in scris a CNCSIS-UEFISCSU, insotita de fisa de evaluare a workshopului;
- pentru "*Bilateral Symposia*" finantate de DFG pentru o topica noua, nerepetitiva, la care sunt invitati in calitate de participanti si/sau key speakers cercetatori din Romania, costurile de deplasare pentru acestia sunt asigurate de CNCSIS-UEFISCSU, pe baza unei informari scrise primite de la DFG si a fisei de evaluare
  - fiecare participant din Romania ce solicita finantare trebuie sa completeze cerere de finantare;
  - suma maxima admisa pentru o deplasare este de 700 Euro (echivalent lei); suma totala acordata pentru participantii din Romania la un eveniment de tip "Bilateral Symposia" nu depaseste suma de 5.000 Euro;
  - acordarea finantarii se va face cu prioritate pentru key speakers;
  - conform legislatiei in vigoare finantarea se face la decontare;
  - cheltuielile aferente mobilitatii nu au mai fost si nu vor fi decontate din alte contracte de cercetare sau din alte surse de finantare;

##### Calendar:

Procesul de finantare are un caracter continuu, asigurarea finantarii facandu-se in urma informarii DFG cu privire la proiectele declarate castigatoare.

*Fiecare organizator de Workshop Exploratoriu / Bilateral Symposia intocmeste un raport privind organizarea si desfasurarea evenimentului (in limba engleza) si transmite catre organizatiile finantatoare.*

#### **6.4.2 Joint Research Project**

##### **Instrumentele de finantare existente:**

- **CNCSIS -UEFISCSU:**
  - *Proiecte de Cercetare Exploratorie, Program “IDEI”*
- **DFG:**
  - *Individual Grants Programme*  
[http://www.dfg.de/en/research\\_funding/individual\\_grants\\_programme/](http://www.dfg.de/en/research_funding/individual_grants_programme/)

##### **Cum acceseaza acest instrument de finantare un cercetator din Romania?**

- un cercetator din Romania, in calitate de director proiect, participa la competitia organizata pentru programul “IDEI”, *Proiecte de Cercetare Exploratorie*, conform pachetului de informatii specific programului;
- in situatia in care propunerea de proiect este acceptata la finantare exista posibilitatea suplimentarii bugetului aprobat cu suma de max. 20.000 Euro (echivalent lei) daca exista o colaborare intre proiectul din Romania si un proiect din Germania finantat de catre DFG.
- in vederea acordarii suplimentarii de buget, directorul de proiect din Romania trebuie sa completeze fisa sintetica privind colaborarea cu proiectul din Germania;
- suplimentarea de buget se acorda doar in situatia in care si proiectul din Germania este acceptat la finantare de catre DFG.

Nota:

- un proiect aprobat spre finantare in Germania va putea primi aceeasi suplimentare de buget pentru colaborarea cu un *Proiect de Cercetare Exploratorie* acceptat la finantare in Romania;
- sunt finantate numai proiecte noi.

##### **Calendar:**

Conform calendarului indicativ pentru *Proiecte de Cercetare Exploratorie*.

### **6.4.3 Participarea echipelor de cercetare din Romania la noi proiecte de cercetare de tip “Collaborative Research Centers”, Germania**

#### **Instrumentele de finantare existente:**

- CNCSIS –UEFISCSU
  - Proiecte de Cercetare Exploratorie, Program “IDEI”
- DFG:
  - Collaborative Research Centers (Sonderforschungsbereich /Transregio)  
[http://www.dfg.de/en/research\\_funding/coordinated\\_programmes/collaborative\\_research\\_centres/in\\_brief/index.html](http://www.dfg.de/en/research_funding/coordinated_programmes/collaborative_research_centres/in_brief/index.html)<sup>1</sup>

#### **Cum acceseaza acest instrument de finantare o echipa de cercetare din Romania?**

- la initiativa germana, echipe de cercetare din Romania pot fi parteneri in proiecte noi de tip “Collaborative Research Projects”;
- evaluarea proiectelor cu parteneri din Romania se face si cu participarea expertilor romani;
- in situatia in care un proiect de acest tip este aprobat spre finantare, DFG transmite catre CNCSIS-UEFISCSU o informare scrisa, insotita de fisa de evaluare;
- echipele de cercetare din Romania implicate in asemenea proiecte sunt finantate, pentru cercetarile desfasurate in cadrul proiectului, de catre Autoritatea Nationala pentru Cercetare Stiintifica programul “CAPACITATI” prin CNCSIS-UEFISCSU, in limita bugetului si conform structurii unui proiect de tip “Proiecte de Cercetare Exploratorie”; echipa de cercetare din Romania completeaza o cerere de finantare.

#### **Calendar:**

Procesul de finantare are un caracter continuu, asigurarea finantarii facandu-se in urma informarii primite la DFG cu privire la proiectele declarate castigatoare.

## 7. MODUL DE PREZENTARE A PROPUNERILOR DE PROIECTE

Pentru fiecare tip de proiect exista formulare in format .rtf. Completarea formularelor se face conform documentului „Instructiuni privind completarea formularului”.

### **Propunerile de proiecte se depun astfel:**

- 1 exemplar tiparit (semnat si stampilat) in limba romana;
- 1 exemplar tiparit (semnat si stampilat) in limba engleza – daca exista formular specific
- formularele in limba romana si/sau limba engleza (fisiere cu extensie .rtf) in format electronic (CD-ROM, discheta)

*Formularul tiparit trebuie sa fie identic cu formularul in format electronic.*

Detaliile suplimentare se gasesc la adresa dedicata: <http://www.cnscis.ro/PN2.php>

Cererile de finantare se depun, conform calendarului stabilit, la sediul CNCSIS – UEFISCSU, B-dul Schitu Magureanu, nr.1, et.III, sector 5, cod 050025, Bucuresti sau se transmit prin posta la adresa mentionata.

## 8. GLOSSAR DE TERMENI

**Cercetarea fundamentala** – activitate desfasurata, in principal, pentru a dobandi cunostinte noi cu privire la fenomene si procese, precum si in vederea formularii si verificarii de ipoteze, modele conceptuale si teorii.

**Cercetarea aplicativa** - activitatea destinata, in principal, utilizarii cunostintelor stiintifice pentru perfectionarea sau realizarea de noi produse, tehnologii si servicii.

**Cercetarea interdisciplinara** implica diferite discipline intr-un mod care le stimuleaza sa depaseasca granitele disciplinare pentru a crea noi cunostinte in procesul de rezolvare a unei probleme specifice. Aceste discipline au la origine paradigme de cercetare diferite si totusi lucreaza impreuna pentru a crea cunoastere noua. Noile cunostinte si teorii sunt rezultatul unui efort de cercetare comun si nu vor reprezenta monopolul unei discipline sau a alteia, fiind rezultate integrate.

**Cercetarea transdisciplinara** implica proiecte in care contribuie atat cercetatori stiintifici, cat si alti participanti, precum manageri sau chiar reprezentanti ai publicului. Acestia au un

scop de cercetare comun si contribuie la crearea de noi cunostinte si teorii. Transdisciplinaritatea combina interdisciplinaritatea cu abordarea participativa. Spre deosebire de interdisciplinaritate care pune la un loc diferite expertize *stiintifice*, abordarea transdisciplinara aduce in interiorul activitatii de cercetare si participanti din afara mediului academic.

**Cercetarea de frontiera** are ca scop crearea si dezvoltare de noi cunostinte si instrumente. Cercetarea de frontiera nu tine seama de granitele disciplinare. Poate sa implice cercetare multi-, inter- sau transdisciplinara care reuneste cercetatori cu pregatire disciplinara complementara, utilizand, tehnici, metodologii si instrumente teoretice si conceptuale diferite.

**Cercetator cu experienta** – cercetator avand titlul de doctor obtinut, aflat in stagiul post-doctoral sau imediat dupa finalizarea stagiului.

**Cercetator in formare** – persoana care are pregatirea formala ce ii da dreptul sa se inscrie intr-un program de doctorat sau este doctorand.

**Scoala de studii avansate (SSA)** reprezinta o activitate de inalt nivel stiintific in care un subiect ales este tratat in profunzime de catre participanti cu reputatie stiintifica internationala si in care se raporteaza noi progrese referitoare la subiectul ales, neexpuse inca la nivel de curs universitar. SSA este un curs de scurta durata (min. 10 zile lucratoare) care contribuie la diseminarea cunoasterii si formarea de contacte stiintifice internationale. Nu este un eveniment de tip conferinta sau simpozion international.

**Workshop exploratoriu (WE)** reprezinta o activitate, de scurta durata, 1-3 zile, care are ca scop evaluarea critica a cunostintelor existente si identificarea de posibile noi directii in cercetarea fundamentala in vederea explorarii de noi domenii ale stiintei. Selectia cercetatorilor invitati si a participantilor se face pe baza excelentei stiintifice si a capacitatii de a contribui activ la lucrarile workshop-ului. Numarul maxim de participanti este de 30.

**Organizatia de cercetare** este o entitate, spre exemplu o universitate sau un institut de cercetare, indiferent de statutul sau legal (de drept public sau privat) sau modalitatile de finantare, al carei scop principal este de a conduce activitatile de cercetare fundamentala, cercetare industriala sau dezvoltare experimentală si de a disemina rezultatele sale prin

activitati de educatie, publicatii sau transfer tehnologic; toate profiturile sunt reinvestite in aceste activitati, diseminarea rezultatelor sau activitatea de educatie; agentii economici care pot exercita o influenta asupra unei astfel de organizatii, in calitate de, spre exemplu, actionari sau membri, nu vor beneficia de acces preferential la capacitatile de cercetare ale acestei entitati sau la rezultatele cercetarii generate de aceasta.

In plus, organizatiile de cercetare care desfasoara atat activitati economice, cat si activitati non-economice, trebuie sa tina contabilitate separata pentru cele doua activitati, pentru a se evita finantarea indirecta a activitatilor economice de catre activitatile non-economice. Daca aceasta conditie nu se respecta, atunci si finantarea acordata pentru activitatea non-economica principala (1) este de natura ajutorului de stat iar organizatiile de cercetare sunt calificate drept agenti economici (2).

(1) Prin activitate non-economica se intelege:

- activitati educative pentru perfectionarea resurselor umane;
- activitati de CD independente sau in colaborare pentru extinderea cunostintelor si o mai buna intelegere;
- diseminarea rezultatelor cercetarii;
- activitati de transfer tehnologic (vanzarea de licente, crearea de spin-off-uri sau alte forme de management al cunoasterii create de organizatiile de cercetare), daca sunt de natura interna, toate veniturile din aceste activitati fiind reinvestite in activitatile principale ale organizatiei de cercetare. Prin natura interna se inteleg situatiile in care managementul cunoasterii in cadrul organizatiilor de cercetare este realizat de un department sau alta forma de organizare subordonata organizatiei de cercetare in cauza sau acesteia in colaborare cu alta organizatie de cercetare. Contractarea de astfel de servicii de la terti prin achizitii publice nu afecteaza natura interna a acestor activitati.

Separarea in contabilitate a activitatilor economice de cele non-economice va deveni obligatorie pentru toate institutiile definite ca organizatii de cercetare conform definitiei, pana la sfarsitul anului 2008.

(2) Agent economic este o institutie care presteaza activitati cu caracter economic, adica activitati care constau in oferirea de bunuri si/sau servicii pe piata, indiferent de statutul sau legal sau modul de finantare. Agentii economici pot fi de tip intreprindere mare, mijlocie sau mica.